

Kaitafilmit henkiin

Kännykät ja niiden kamerat ovat demokratisoineet muistojen taltioimisen. Välillä jopa ähkyy asti. Ihan jokaista ateriaa tai arkista askareta ei ehkä kannattaisi tallentaa, saatiikka jakaa muiden näkyville.

Mutta kuvattiin sitä ennenkin. Jopa eläviä kuvia. 50-luvulta aina 80-luvulle kaitafilmaaminen oli suosittua, myöhemmin otettiin kotivideoita. Ihan jokaisessa huushollissa ei tietenkään ollut kameraa, mutta yllättävän yleisiä ne kuitenkin olivat. Suomessakin on arvioitu kymmeniätuhansia kaitafilmauksen harrastajia kautta aikain.

Merkittävä osa kaitafilmeille kuvatusta materiaalista lojuu nyt pöytälaatikoissa pölyttymässä. Niiden katseluun tarvittavat projektoritkin alkavat olla kaatopaikkakunnossa. Peli ei ole kuitenkaan pelattu. Kaitafilmeillä oleva materiaali voidaan pelastaa digitoimalla ne.

Koronaviruksen takia karanteenissa olemisen ei tarvitse tarkoittaa pelkäksi sohvaperunaksi ryhtymistä. Nyt voi tehdä sellaistaikin, johon muuten ei tunnu riittävän koskaan aikaa. Kuten vaikka käydä lävitse jo lähes unhoon jääneet kaitafilmit.

Filmien digitointiin on myynnissä harrastajillekin suunnattuja laitteita, mutta järkevintä on jättää homma ammattilaisten käsiin. Siinä säästää aikaa, rahaa ja hermoja. Jos keloja ei ole aivan tuhotonta määrää, niiden digitointi maksaa kymppeni, korkeintaan satasia. Aivan kaikkia keloja ei useinkaan kannata digitoida, vaan valikoida parhaat päältä. Color-Kolmion digitointipalveluun ja hinnastoon voi tutustua täällä.

<https://www.colorkolmio.fi/tuotteet/filmit-ja-digitointi.html>

Yleensä kaitafilmit olivat äänettömiä, tosin 70-luvulla markkinoille tuli super 8-filmejä, joihin oli mahdollista tallentaa kuvattaessa ääntä magneettisesti. Myös ääni saadaan mukaan filmiä digitoitaessa.

Vaikka filmissä itsessään ei ole ääntä, sitä voidaan lisätä editoitaessa digitaalista materiaalia. Puhetta, musiikkia, jopa äänitehosteita. Kuten myös tekstiä. Digitaalisen materiaalin editoiminen ei vaadi elokuvakoulun käymistä. Netti on täynnä ilmaisia tai hyvin huokeita videon editointiohjelmia, joiden käyttökynnys on matala. Ohessa esimerkki lähes 50 vuotta vanhasta kaitafilmistä, johon on lisätty vähän tekstiä ja musiikkia.

Jyrki_kaste2.mp4

Omaan käyttöön ja perhepiirissä esitettyyn videoon saa liittää suunnilleen mitä materiaalia tahansa. Sen sijaan nettiin vietyinä, vaikka Facebookiin, kyseessä on pääsääntöisesti videon julkaiseminen yleisön saataville. Videoon liitetty musiikki saattaa loukata useampaakin tekijänoikeutta. Helpoiten tämän ongelman kiertää joko omalla musiikilla tai käyttämällä netissä niin ikään runsaasti tarjolla olevaa vapaata ns. public domain materiaalia, kuten tässä olevassa esimerkissä on tehty.

Vanhoihin kaitafilmeihin pätee sama kuin lomakuviin. Ne kiinnostavat asianosaisia kovastikin, ulkopuolisia ei tippaakaan. Netti on luontevin tapa jakaa omia digitoitua kaitafilmejä, kunhan vain pitää huolen edellä mainituista tekijänoikeusasioista. Netissä videoista kiinnostuneet voivat katsoa rauhassa ne niin moneen kertaan kuin haluavat. Sivulliset taas osaavat sivuuttaa se vähin äänin loukkaamatta tekijän herkkiä tunteita.

Timo Suvanto